

Akkoord over 21% btw op kunst en cultuur

Benoni Ceenaeme

Vanaf 1 september 2015 gelden betalende kunstuitingen voor de belastingdiensten als 'luxeproducten'. Ze worden dan onderhevig aan een btw-tarief van 21%. 'Honderden kunstenaars dreigen op de reguliere arbeidsmarkt te belanden', vreest de sector.

In de marge van de hervorming van het btw-stelsel dreigt cultuur opnieuw het kind van de rekening te worden. De federale regering bereikte een principiële akkoord over de luxe-status van toneel, dans, literatuur, beeldende en andere kunsten, waardoor die fors duurder worden. Tot nu toe werd op boeken en kunstvoorwerpen slechts 6% btw geheven, terwijl uitvoerende kunstenaars als muzikanten of acteurs zelfs helemaal vrijgesteld waren. 'Een onhoudbare en absurde situatie,' vindt Vlaams minister van Cultuur Sven Gatz (Open VLD), die de voorgestelde maatregel van de federale regering steunt. 'Dat cultuurproducten niet eerder als luxeproducten werden belast, kan ik alleen maar toeschrijven aan nalatigheid.'

De culturele sector verzet zich fel tegen de verhoging. Zo dreigden diverse romanciers al met een publieke tribune in De Wereld Morgen en plaatste het NICC langs de E17 een zwart overschilderd informatiebord met de titel 'By The Way – btw', als een subversief conceptueel kunstwerk dat de gemiddelde automobilist een geweten moet schoppen. Op Radio 1 hield Ruth Joos een volle minuut stilte ter ere van alle bedreigde kunstenaars.

Noem het gerust een belasting op slechte en elitaire smaak

Kunstenkoepel Overleg Kunstenorganisaties (oKo) vreest dat de gedwongen prijsverhogingen voor heel wat acteurs, dansers en muzikanten de doodsteek zullen betekenen. 'Honderden artiesten dreigen straks op de reguliere arbeidsmarkt te belanden!' Gatz gelooft echter niet dat het zo'n vaart zal lopen. Volgens hem kunnen mensen die hun geld besteden aan concerten, toneelstukken of tijdschriften best een paar procentjes missen. 'Dan gaan ze maar een keertje minder shoppen in de Bio-Planet', knipoogt de minister. 'Nee, de culturele sector zou juist trots moeten zijn dat hij eindelijk eens een echte economische bijdrage kan bieden.'

Belasting op slechte smaak

Toch laat de regering nog ruimte voor verdere onderhandelingen. Zo zouden kunstvormen die 'maatschappelijk relevant' bevonden worden, mogelijk alsnog kunnen genieten van een verlaagd tarief. De relevantie van kunstuitingen zal geval per geval beoordeeld worden door een onafhankelijke commissie van experts. 'Dat zal gebeuren aan de hand van duidelijke criteria, zoals de pedagogische, informatieve en volksverheffende waarde van het kunstwerk of de mate waarin het kunstwerk het

Vlaamse karakter van de Brusselse Rand in de verf zet.’ Toch benadrukt Gatz dat ideologie daarbij geen grote rol zal spelen, wel ‘gezond verstand’.

Met enkele voorbeelden licht de minister toe wat dat concreet betekent. ‘Een boek van iemand als Marc Reynebeau is best leerzaam en bevat vaak een soort maatschappijkritiek, dus ik kan mij inbeelden dat daarvoor een verlaagd tarief van 6% zou gelden. Een gemiddeld Vlaams weekblad zal uitkomen op een btw-tarief rond de 12%, schat ik, zeker wanneer de tv-programmatie erin is opgenomen en er dus sprake is van een neutraal informatief karakter. Maar de koper van een roman of dichtbundel zal minstens 21% extra moeten betalen.’

Minstens 21%, want voor flagrante gevallen van al te hermetische poëzie, moderne dans en abstracte kunstvormen die de recensenten van De Standaard **tot tranen toe in vervoering brengen**, moet de btw zelfs verhoogd worden tot een boetetarief van 42%, vindt de federale regering. ‘Noem het gerust een belasting op slechte en elitaire smaak,’ duidt de Vlaamse minister van Cultuur. ‘En op links stemgedrag, dat spreekt.’ Alleen de schilderijen van Mark Eyskens en satirische bladen en websites blijven volledig vrijgesteld van btw.

Benoni Ceenaeme is auteur bij De Rechtzetting.